Přírodní vědy moderně a interaktivně
© Gymnázium Hranice, Zborovská 293

Historie Afghánistánu

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

ZÁKLADNÍ INFORMACE O AFGHÁNISTÁNU A JEHO OBYVATELSTU

Základní údaje

Oficiální název státu:	Afghánský islámský stát
Počet obyvatel:	31 057 000 (odhad 2006)
Hustota zalidnění:	40 obyvatel na km^2
Hlavní město:	Kábul - 1 800 000 obyvatel (2002)
Úřední jazyk:	paštština a dárí (též farsí, afghánská perština)
Správní členění:	34 provincií (velájat)

Zpravodajské oddělení OVD-ED MO

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Praha - Kábul

Nejkratší vzdušná vzdálenost: 4 702 km

+ 3h 30min

Časový rozdíl: SEČ + 3h 30min

Základní údaje

Rozloha: 652 225 km^2

Rozměr: délka: (JZ - SV) - 1340 km

šířka: (Z - V) - 910 km

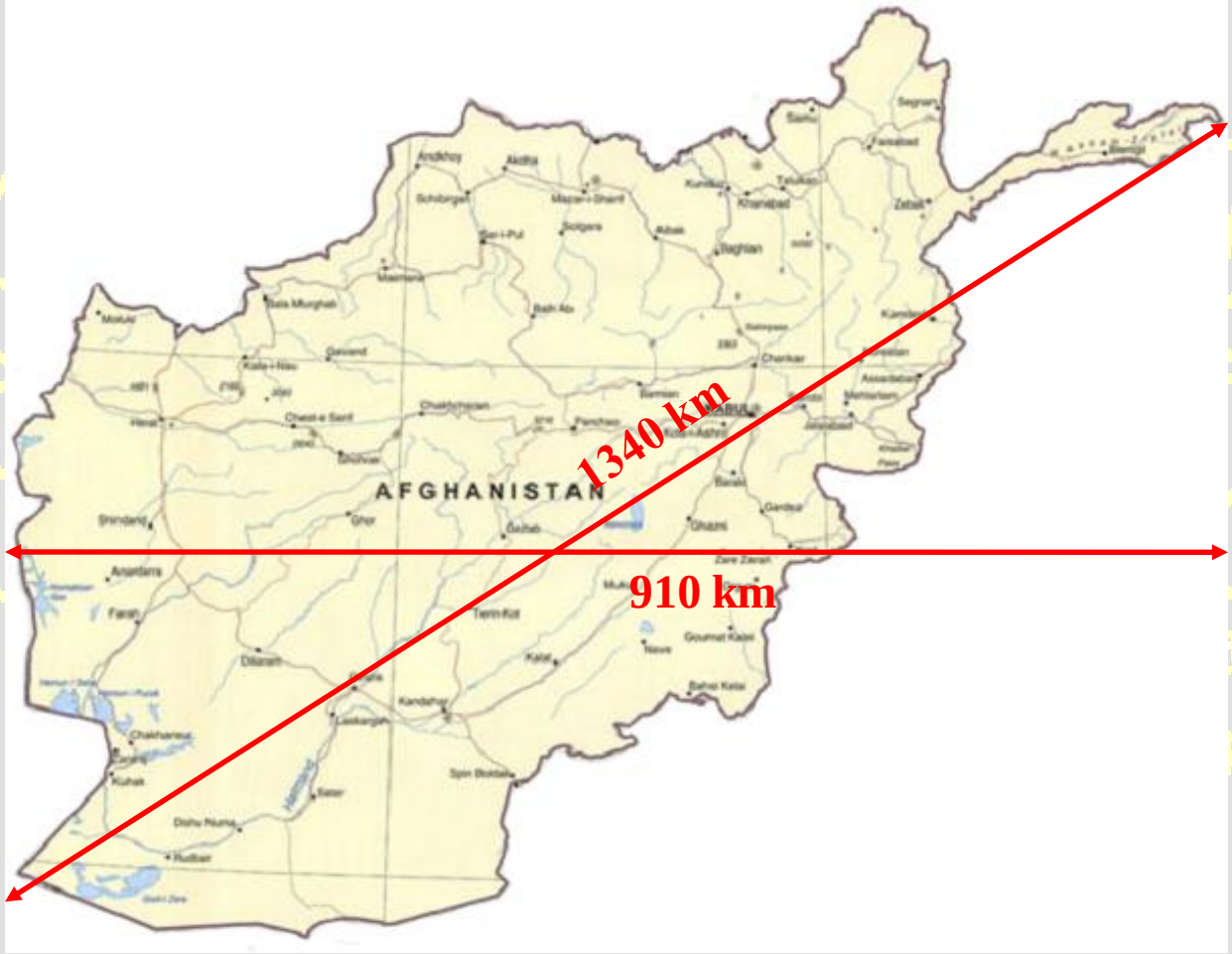

Poloha

Poloha:

- jihozápadní Asie
- 34°36’ a 38°15’ s.š. a 60°30’ a 74°54’ v.d.
- nadmořská výška od 258 do 7485 m

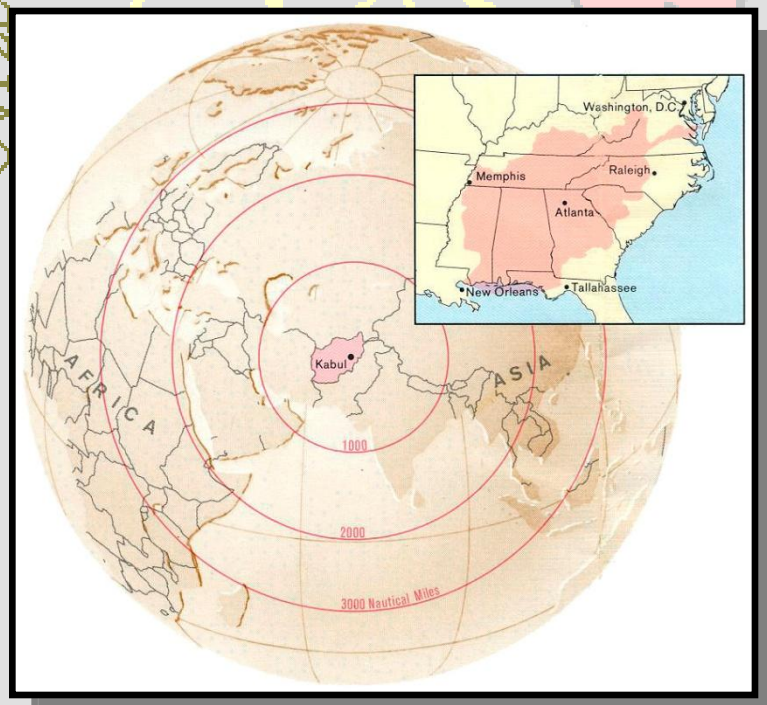

Okolní státy

Hranice:

- Irán: 936 km
- Turkmenistán: 744 km
- Uzbekistán: 137 km
- Tádžikistán: 1206 km
- Čína: 76 km
- Pákistán: 2430 km

Správní členění

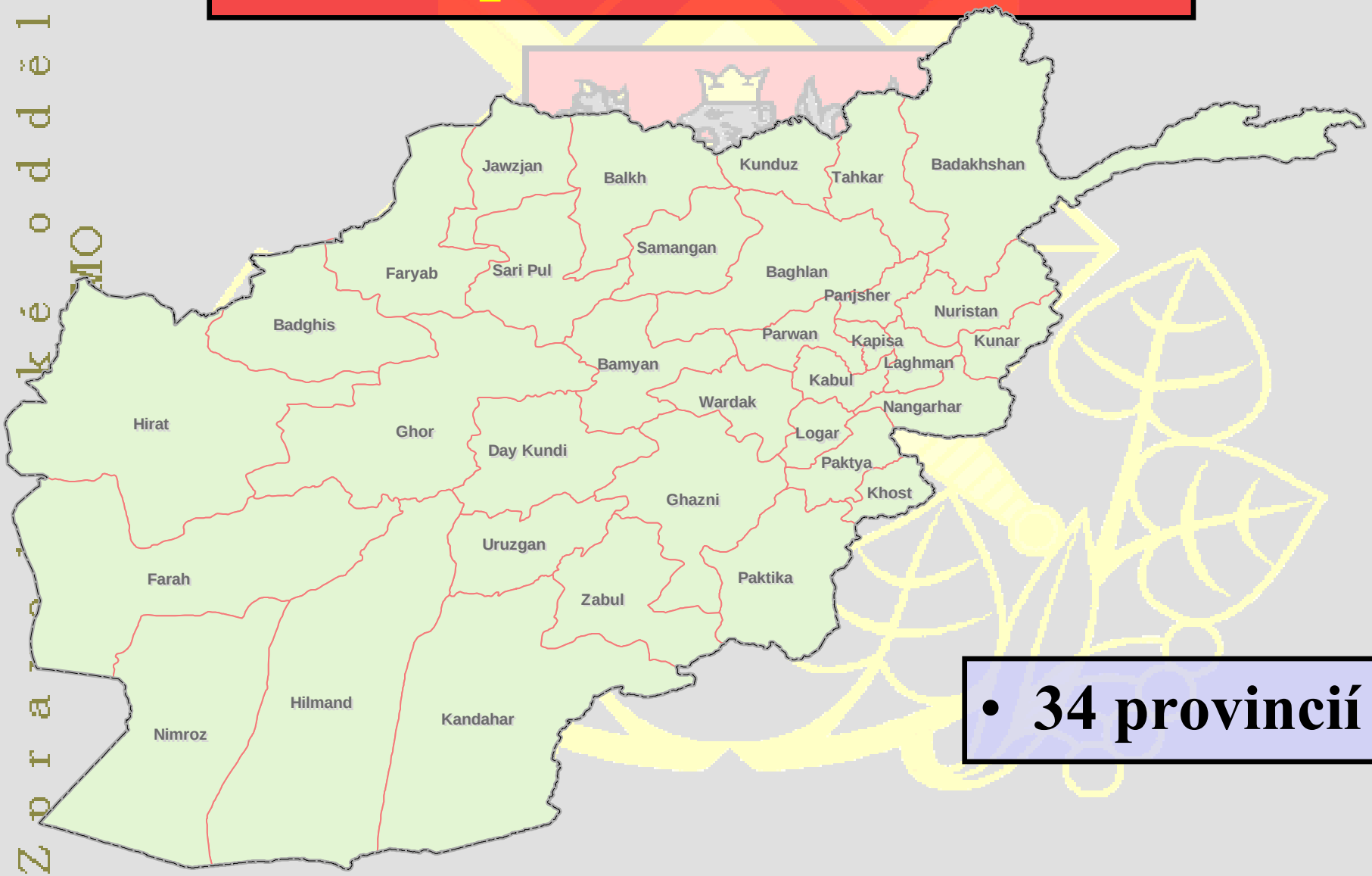

- 34 provincií

Přírodní podmínky

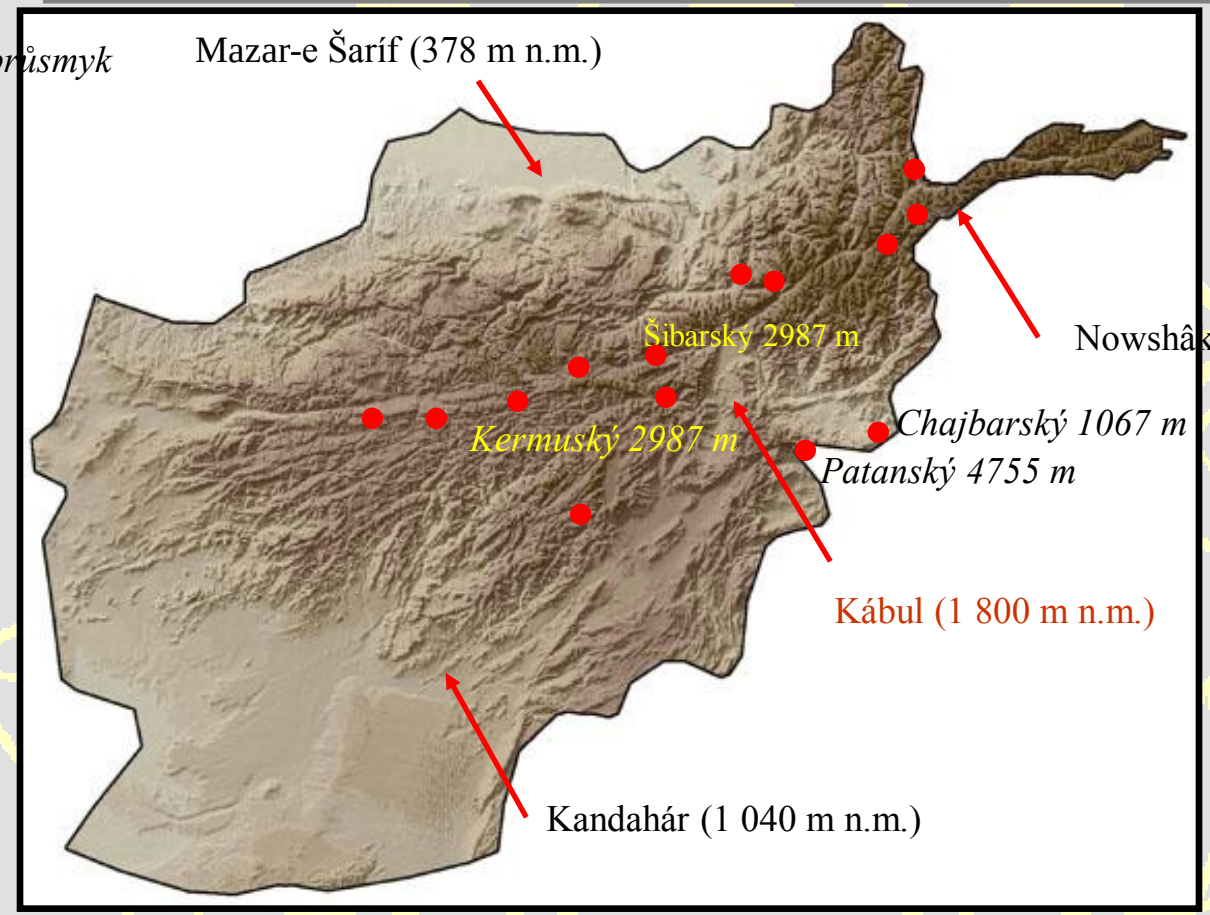

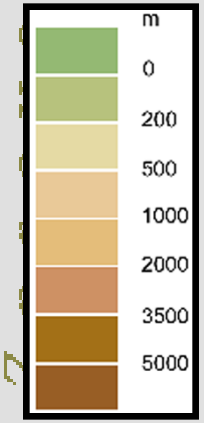

- nadmořská výška od 258 do 7485 m
- 43 % území leží v nadmořské výšce přes 1800 m
- 10 % území leží v nadmořské výšce nad 3000 m

Zahraniční zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Přírodní podmínky

Podnebí:

- suché stepní, velké výkyvy teplot v průběhu roku (až 60 C)
- v pouštních oblastech na JZ pouštní, velmi suché a horké, výkyvy teplot v průběhu dne (až 40 C)
- ve vyšších nadmořských výškách chladné vysokohorské suché podnebí s věčným sněhem a ledem
- kolem řeky Kábul mírné teplé podnebí se suchou zimou a vlhkým létem

Teploty:

- průměrná červencová teplota je 24 až 32 C, v horách 10 C
- průměrná lednová teplota je 0 až -8 C, v horách až -30 C

Srážky:

- jihozápad: 40 až 100 mm
- severovýchod: až 800 mm

Vodstvo

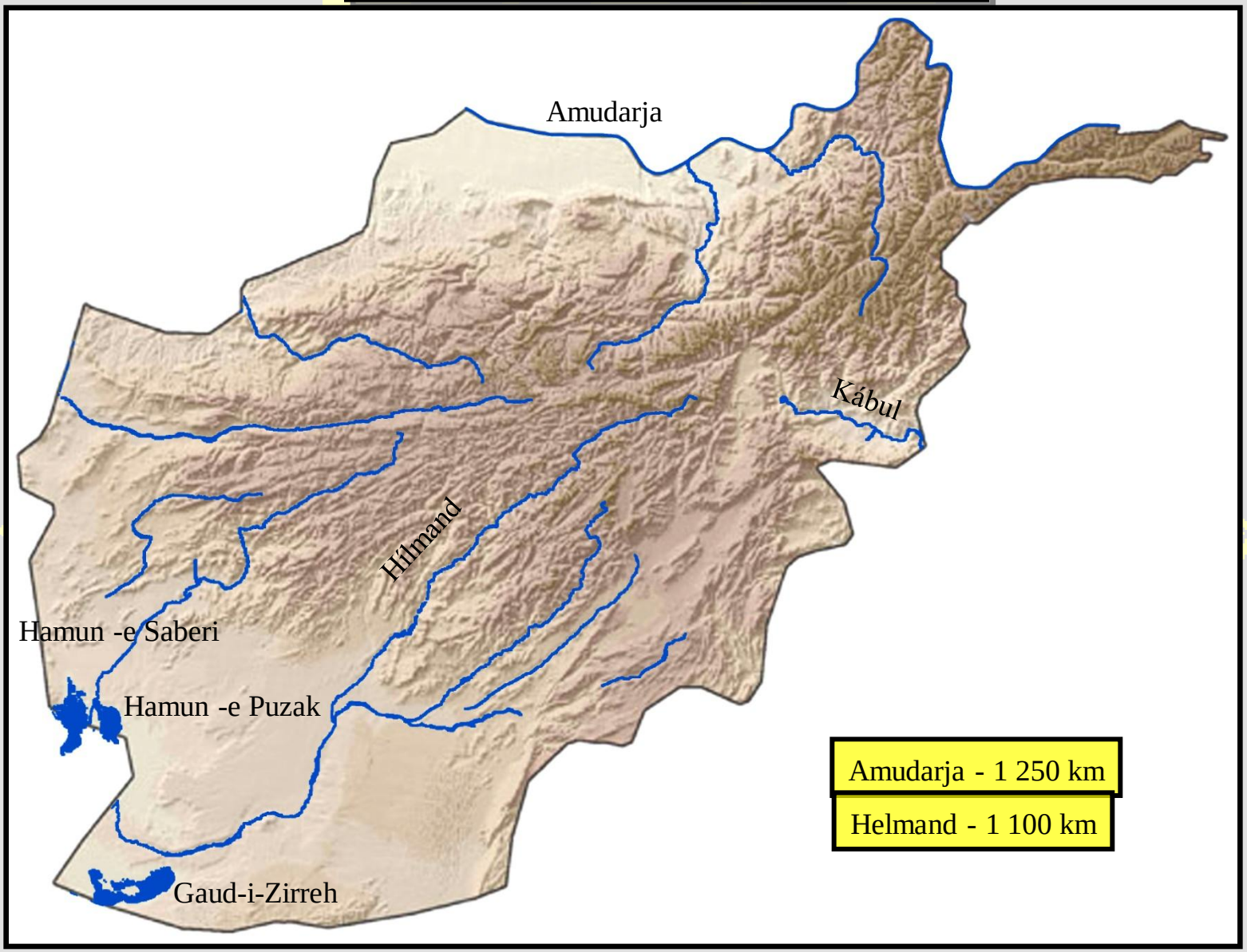
Amudarja
Kábul
Hílmand
Hamun -e Saberi
Hamun -e Puzak
Gaud-i-Zirreh
Amudarja - 1 250 km
Helmand - 1 100 km

Doprava

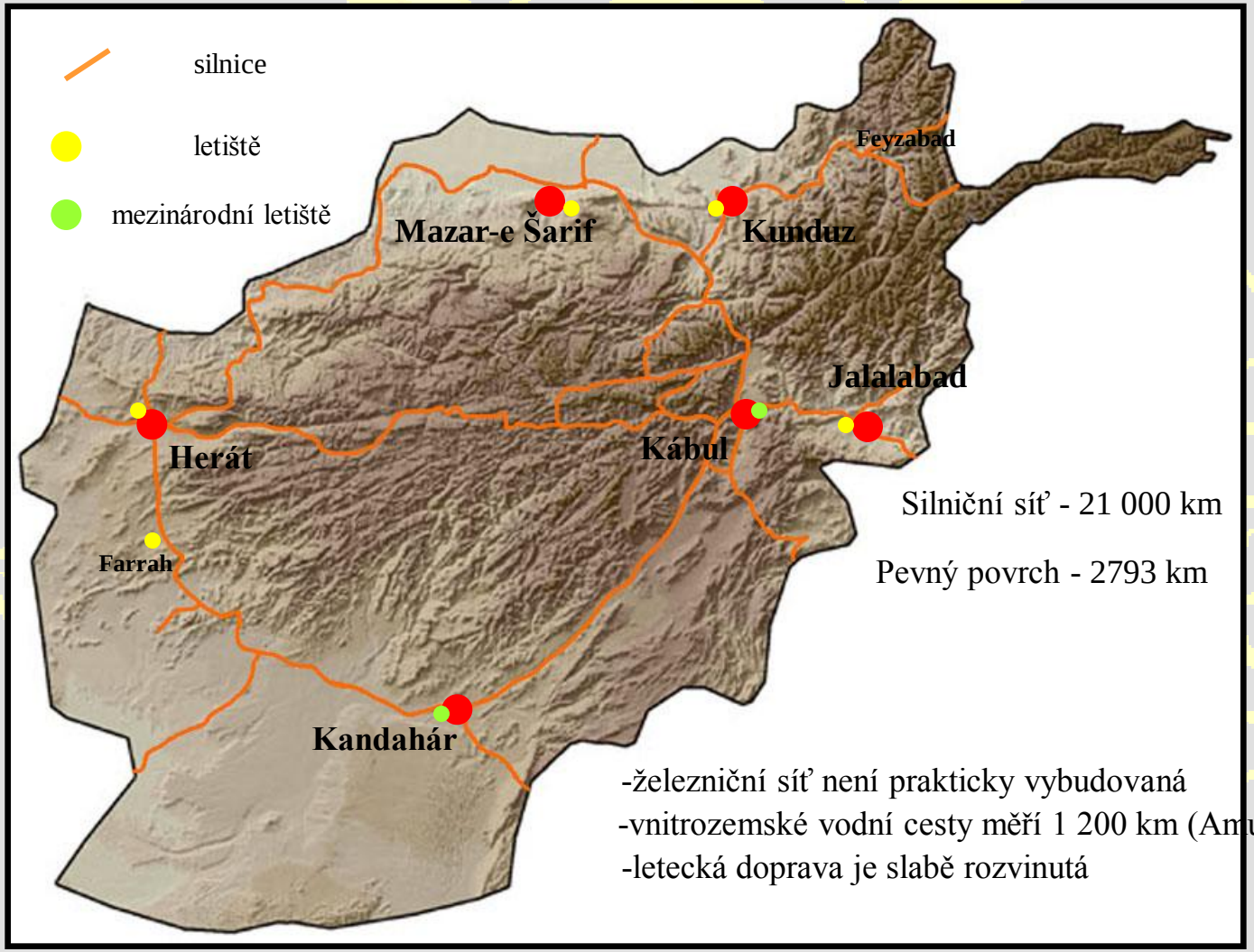

Silniční síť - 21 000 km

Pevný povrch - 2793 km

-železniční síť není prakticky vybudovaná
-vnitrozemské vodní cesty měří 1 200 km (Amudarja)
-letecká doprava je slabě rozvinutá

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Průmysl a zemědělství

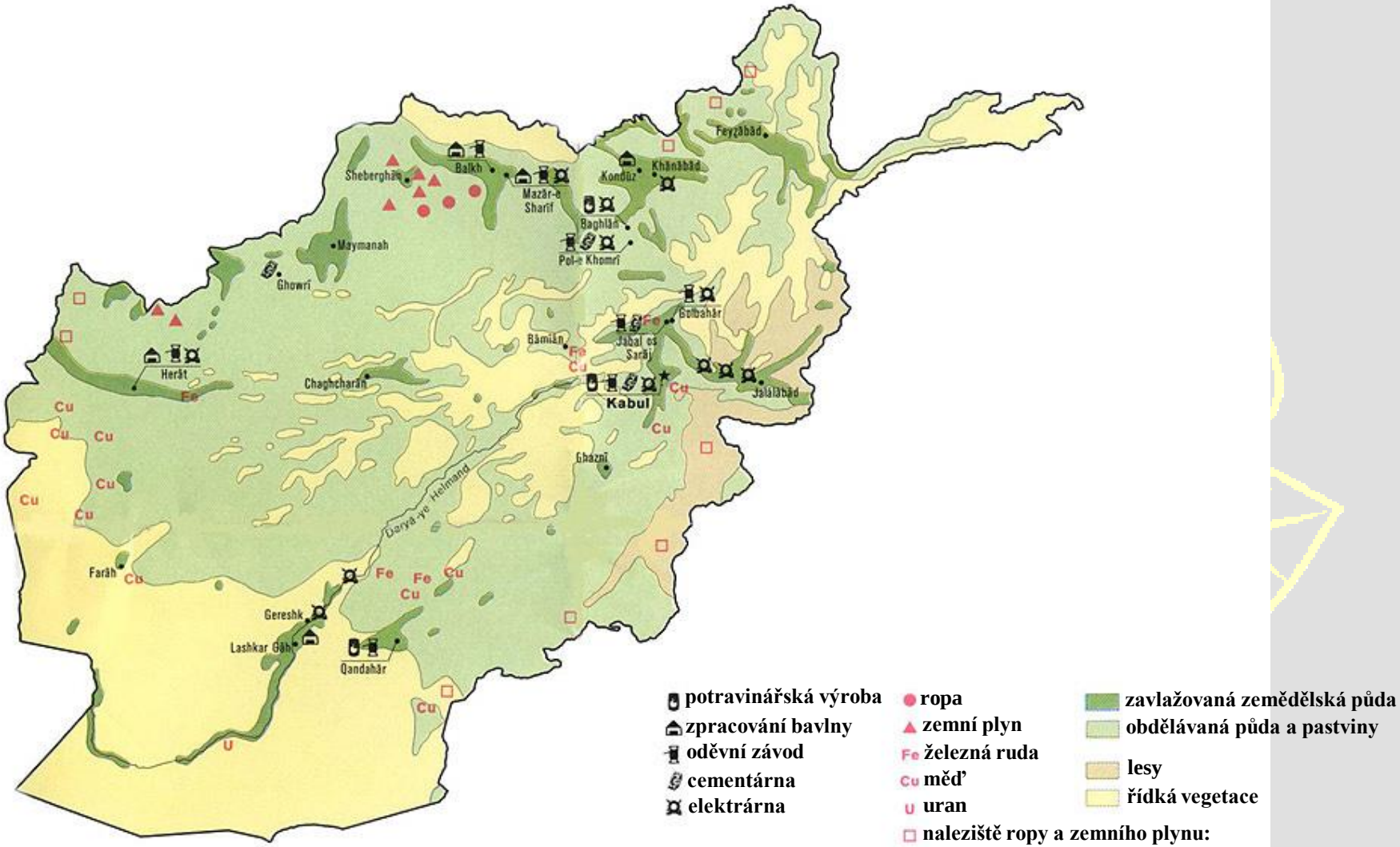

Obyvatelstvo

Hustota zalidnění: 40 obyvatel na km^2

Počet obyvatel: 31 056 997 (odhad 2006)
asi 20 národností

Věková struktura :
0 – 14 let 44,6 %
14 – 64 let 53%
65 a více let 2,4%
Průměrný věk: 17,6 roku
Průměrná délka života : 43, 34 let
Poměr muži / ženy 1,05/1

42 % - Afghánci - Paštúnové (Kábul - Kandahár - Herát)
27 % - Tádžikové (severovýchod)
9 % - Uzbekové (severozápad)
9% - Hazárové
4% - Ajmakové
3% - Turkmeni3%
3% - Balúčové

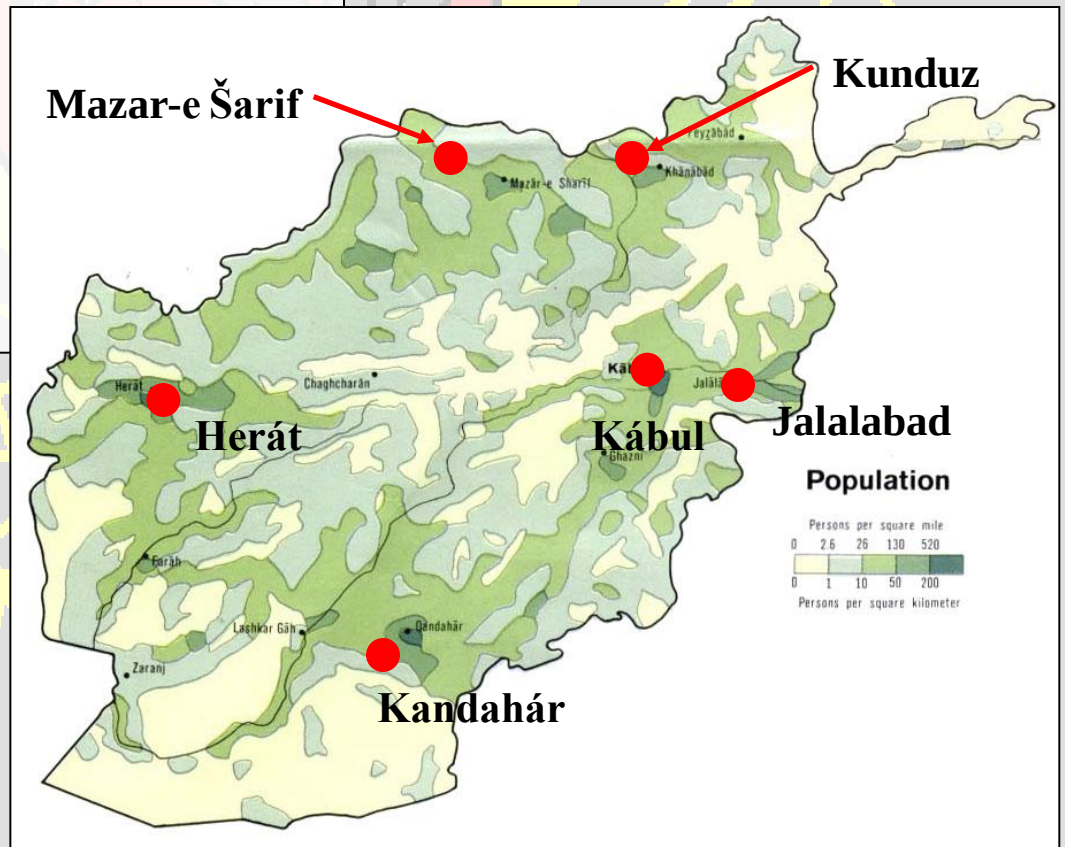

Největší města:

Kábul	–	**2 500 000**
Mazare Šaríf	-	**183 000**
Kandahár	-	**316 000**
Herát	-	**249 000**
Jalálábád	-	**96 000**
Kunduz	–	**95 000**
Fajzábád	–	**80 000**

Etnické složení

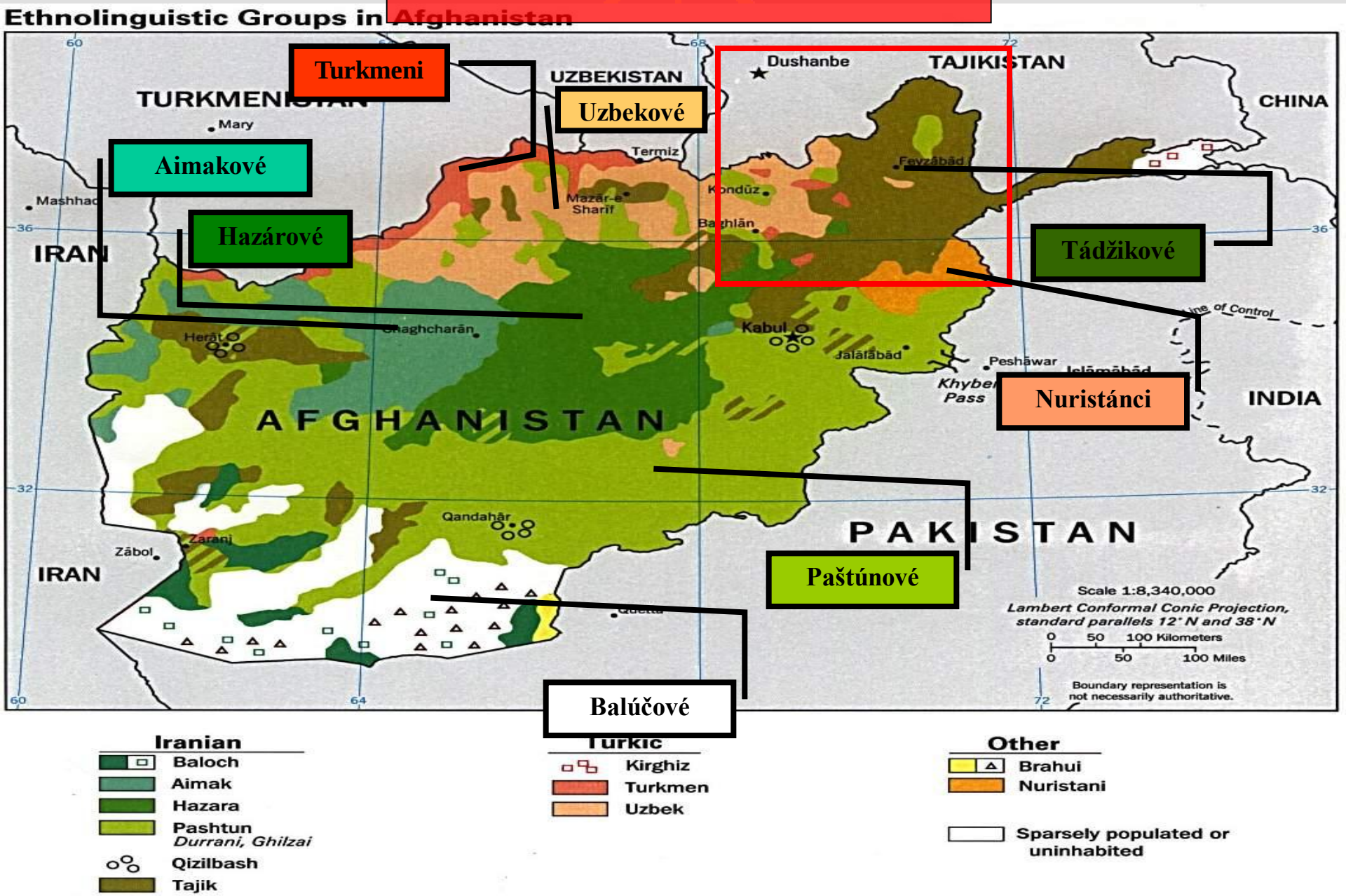

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Paštúnové

- nejpočetnější národnost (celkem 40-45 mil v Afghánistánu 12,5 mil), zemědělci a pastevci,
- jazyk paštů , sunnitští muslimové,
- v historii rozhodovali o osudu země,
- kmenová společenství (až 380),
- dva hlavní svazy Durání a Ghilzájí,
- vzájemná rivalita,
- důležitá kmenová příslušnost , patriarchát,
- kodex cti paštunvalí (pohostinnost, azyl, odplata),
- příznivci Talibanu a HIG (Hezbe Islámí Gulbuddín, Islámská strana).

Zpravodajské oddělení OVPZD MO

Tádžikové

- druhá nejvýznamnější národnost (16,5 – 28,5 mil., v Afghánistánu 8,4 mil.),
- jazyk dárí (perština), sunnitští muslimové,
- obyvatelé měst, původně zemědělci,
- nižší úředníci, vzdělanci,
- rozhodující místa v severní alianci,
- hlavní příznivci strany Džamíate islámí (Jamiat e Islami, Islámské společenství).

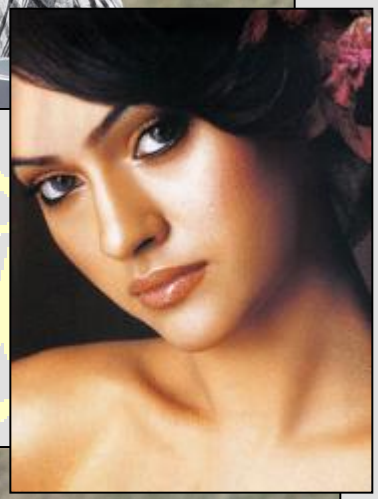

Zpravodajské oddělení
OVP FD MO

Hazárové

- Celkem 9 mil., v Afghánistánu 8 mil.,
- jazyk - Hazágári, dárí,
- šíitští muslimové,
- Nejnižší vrstvy, zemědělci,
- V minulosti častokrát oběti masakrů,
- Příznivci strany Hezbe vahdat (Hizbu i Wahdat, Strana jednoty),

Zpravodajské oddělení ÚVPzEB MO

Uzbekové

- celkem 22 -28 mil., v Afghánistánu 2,7 mil.,
- V Afghánistánu nárůst po vítězství bolševiků v Rusku,
- jazyk – uzbecky, dárí,
- sunnitští muslimové ,
- usedlí zemědělci,
- Příznivci strany Džumbuše millíje islamí (Jumbesh-i- Milli Islami, Národní islámské hnutí).

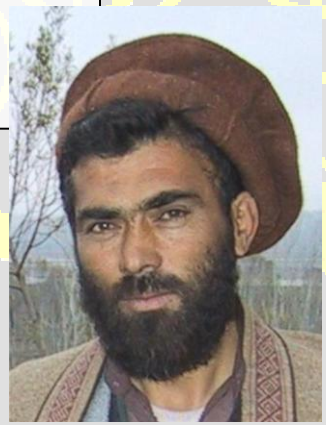

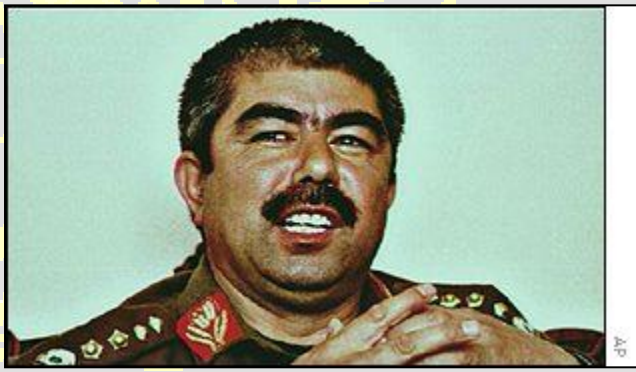

Ajmaci (Čarajmaci) a Turkmeni

- 1-2 mil., v severozápadních provinciích,
- iránsko-mongolského původu,
- příbuzní s Hazáry, čtyři kmeny,
- sunnité,
- jazyk dárí,
- pastevci,

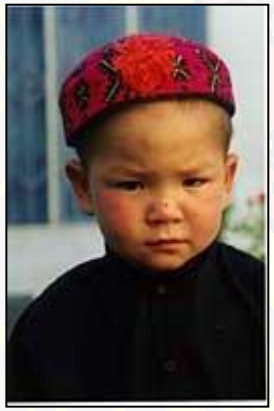

- 932 000, při hranicích s Turkmenistánem,
- konzervativní sunnité,
- jazyk turkmenština, dárí
- zemědělci,

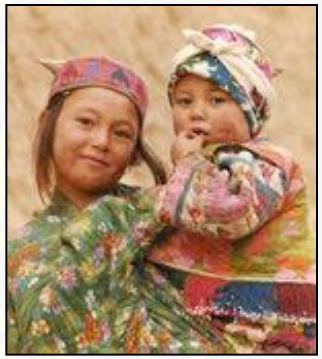

Zpravodajské oddělení
OVPZEB MO

Balúčové a Nuristánci

- 200 000, v jižních provinciích, celkem 5-6 mil.,
- pastevci, vojáci , policisté,
- jazyk balúči,
- sunnitští muslimové,

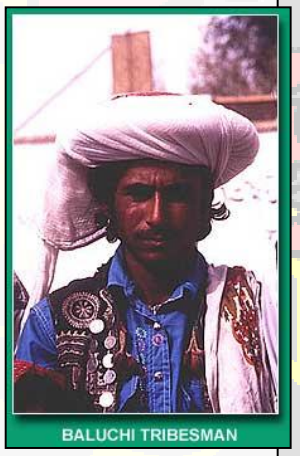

- malé kmeny žijící v Nuristánu v Kunaru,(Kafiristán),
- dobří válečníci,
- jazyk nuristánsky,
- sunnitští muslimové od 1895
- věří, že jsou potomci válečníků Alexandra Velikého,

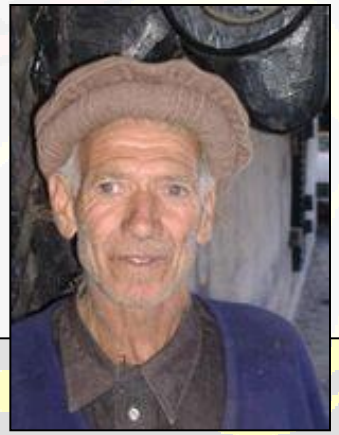

Provincie Lógar (angl. Lowgar nebo Logar)

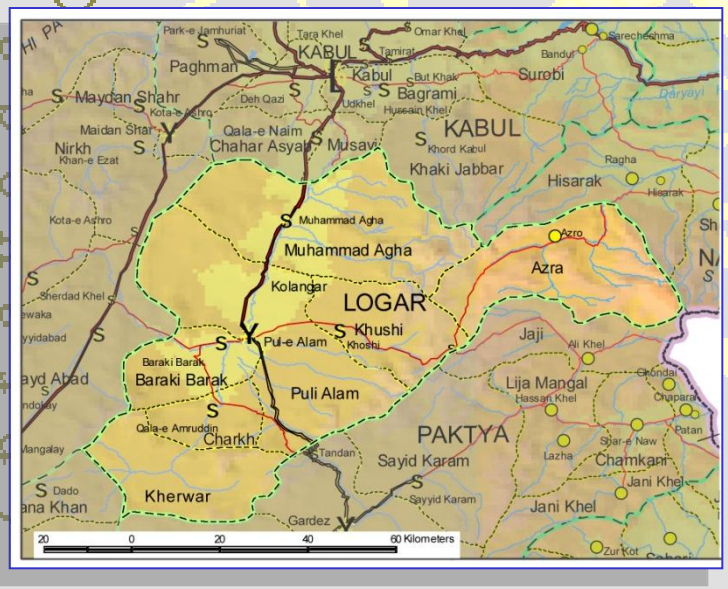

Základní informace :

Rozloha : 4 712,82 km²

Počet obyvatel : 342 000 (odhad z roku 2004)

Hlavní město : Púlí Alam (nadmořská výška 1902 m.n.m)

(angl.Pol - i Alam, ale také Pole Alam nebo Pol-e ‘Alam)

počet obyvatel : 23 200 (odhad 2004)

Časová zóna : UTC + 4:30

Hlavní jazyky : paštů, dárí,

Národnostní složení : Paštůni, Tádžici, Hazárové,

Náboženství : islám, konzervativní sunnité,

Správní členění :

7 okresů (distriktů) – Azra, Baraki Barak, Charkh, Kherwar, Khoshi, Mohammad Agha, Pole Alam.

Sousední provincie: Kábul, Vardak, Ghazní, Paktíja a Nangarhár.

Vzdálenost Kábul – Pulí Alam : přibližně 60 km

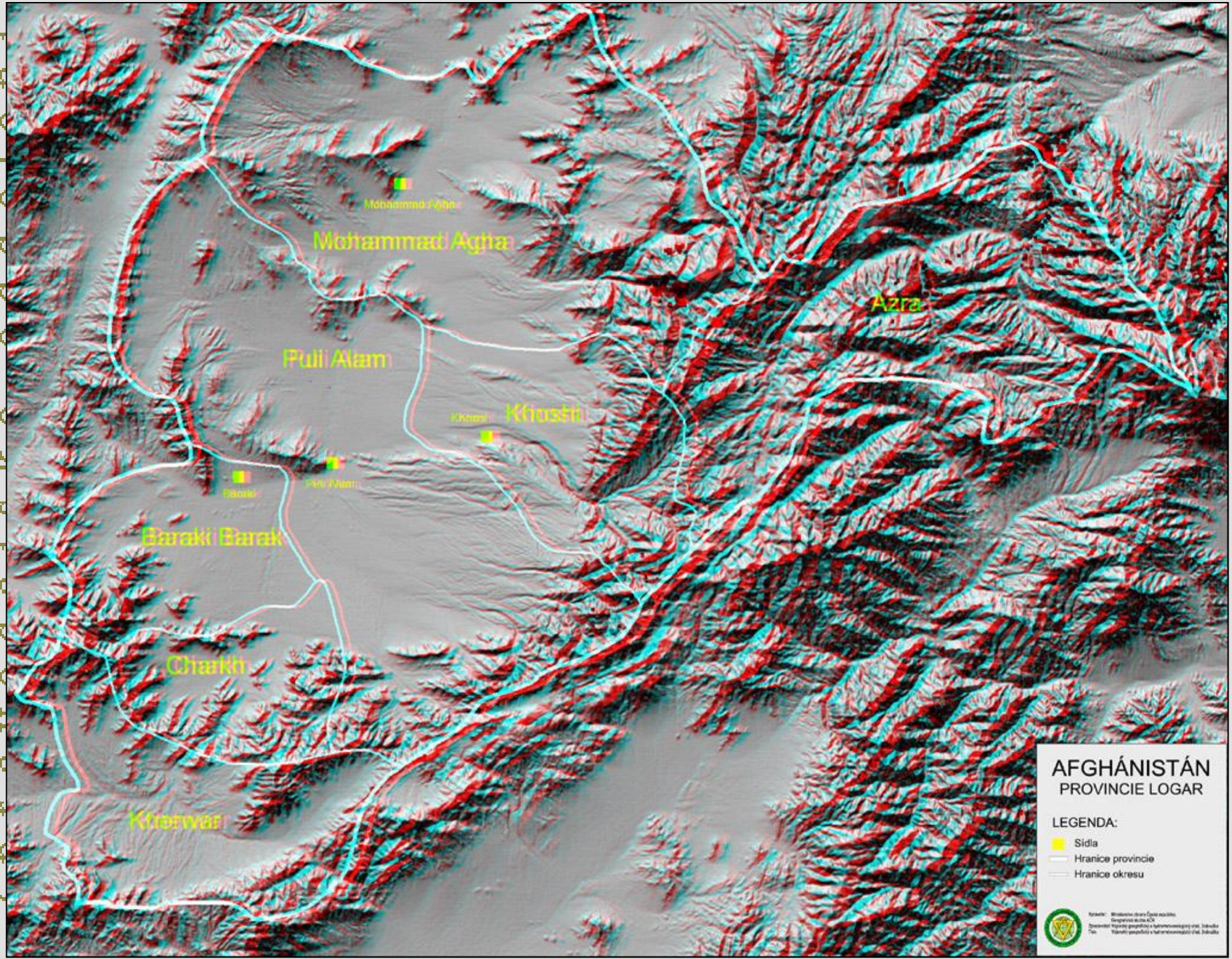
Mohammad Agha
Azra
Puli Alam
Khosti
Barakí Barak
Charkh
Khoerwar
AFGHÁNISTÁN
PROVINCIE LOGAR
LEGENDA:
Sídla
Hranice provincie
Hranice okresu

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Historie Afghánistánu - starověk

- První osídlení v době kamenné 50000 př.n.l (archeologická naleziště v provincii Badachšán),
- Sever osídlován jihosibiřskými nomády, jih farmáři ze středního východu,
- Zapojení do ekonomik údolí Indu, Mezopotámie a Iránu (drahokamy),
- První státní útvary Baktrie 7.st.př.n.l,
- 6-4 st.př.n.l součást Perské říše.
- 330-327 př.n.l. výboje Alexandra Velikého, helenizace,
- 135 př.n.l vpád nomádů, konec vlády Řeků,
- Buddhistické a hinduistické říše
- 7.stol.n.l. vpád Arabů, nástup islámu,

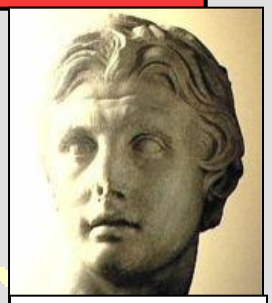

Alexandr Veliký

Historie Afghánistánu - středověk

- 8 a 9.stol.nástup tureckých kmenů, jejich sultáni vládnou do roku 1202,
- 1220 - 1332 vpád Mongolů a jejich říše,

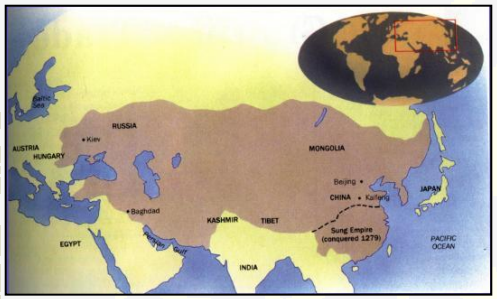

- 1369 - 1506 říše Tamerlána a jeho potomků,
- 16-18.století země rozdělena mezi říše Velkých Mogulů a Peršany,rozdělení paštůnských kmenových svazů (Durrání a Ghizájí)

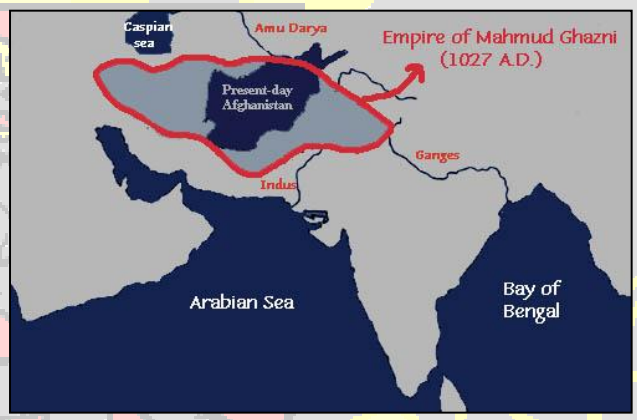

Mahmúd z Ghazny

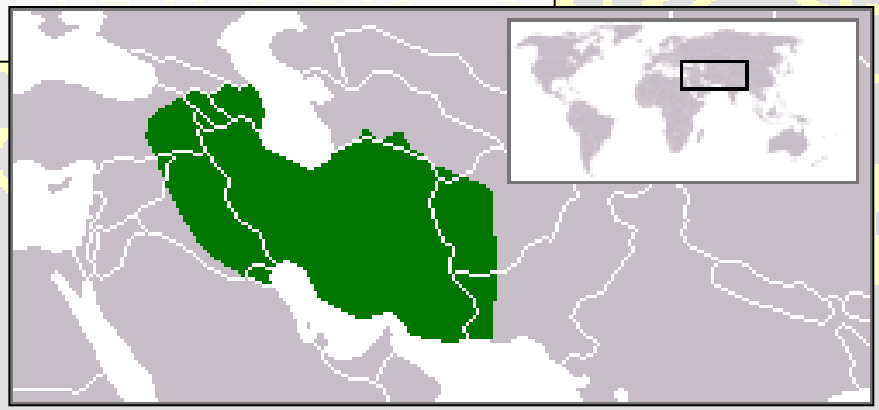

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Zpravodajské oddělení
CVPZEB MO

Historie Afghánistánu – utváření státu

- 1747 kmenový náčelník Ahmad Šáh založil jednotný stát, a dynastii Duráni,
- 19.stol. boj o vliv mezi Ruskem a Velkou Británií,
- 1838-41 první Anglo-Afghánská válka,
- 1878-80 druhá Anglo-Afghánská válka,
- 1919 vyhlášení nezávislosti emírem Amanulláhem, třetí Anglo-Afghánská válka,

Ahmad Šáh

Amanulláh

Historie Afghánistánu – 20.století

- 1921 podepsána smlouva o přátelství se SSSR,
- Snahy o modernizaci země, odpor islamistů,
- Po povstání 1929 Amanulláh abdikuje a prchá do Indie
- Kábul dobyt tadžickým vůdcem Bača-i Sakaolem, jeho vláda trvá pouze od ledna do října 1929 (popraven 3.11.1929),
- Poražen paštúnským vůdcem Muhammadem Nádirem Šáhem (1929-33), zastavil politické reformy,ale posiloval a modernizoval armádu, průmysl, školství a infrastrukturu,
- Zavražděn 1933,
- Mohammad Zahir Šáh nastoupil na trůn po smrti svého otce v roce 1933,
- Poslední král dynastie Durání,
- Znovu začal s reformami, vláda tvořena příbuznými,
- 1.ledna 1965 založena PDPA (Lidová demokratická strana Afghánistánu),
- Zbaven trůnu 1973, 2002 návrat do země,
- vojenský převrat M.Dauda,
- Reformy ekonomiky, potlačování vlivu komunistů a islamistů,
- Svržen komunistickým převratem 27.4.1978,

Bača-i Sakao

Muhammad Nádir Šáhem

Mohammad Zahir Šáh

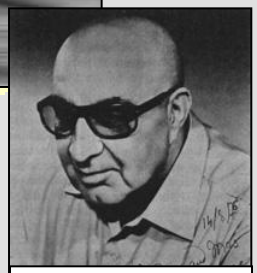

Mohammad Daud

Zpravodajské oddělení ÚVPzEB MO

Historie Afghánistánu – budování socialismu

- Moci v zemi se ujímá tzv.Revoluční rada v čele Noor Mohammadem Tarakím,
- Mocenský boj ve straně,
- Socialistické reformy,
- Odpor tradičních autorit,
- Pronásledování islamistů, vládní teror, 40 000 mudžáhidínů,
- Žádosti SSSR o pomoc,
- Podzim 1979 likvidace Tarákiho,
- Prezidentem Hafizullah Amin,
- Prosinec 1979 první sovětští vojáci rozmístěni na základně Bagram,
- 27.12.79 Specnaz likvidují Amína, prezidentem se stává Babrak Karmal

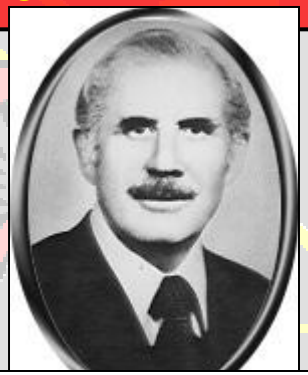

Noor Mohammad Tarakí

Hafizulláh Amín

Babrak Karmal

Zpravodajské oddělení
OVZEB MO

Zpravodajské oddělení
OVPZEBMO

Historie Afghánistánu – sovětská okupace

- Posilování sovětské přítomnosti,
- Omezený kontingent SA v Afghánistánu,
- První období 1980-82 zajištění měst a komunikací,
- Druhé období 1982-85 likvidace základen povstalců,
- Roztříštěnost povstalců,
- Nástup Gorbačova v SSSR,
- 1986 prezidentem zvolen Muhammad Nadžibulláh,
- Pokus stabilizovat situaci,
- 15.2.1989 odchod SA ze země,

Muhammad Nadžibulláh

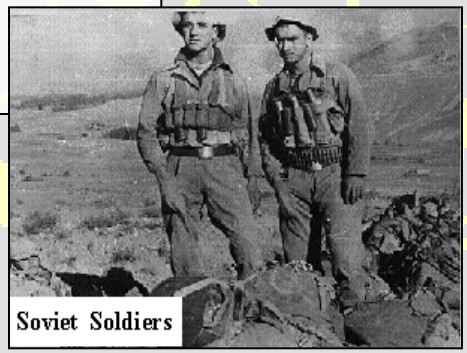

Soviet Soldiers

Historie Afghánistánu – občanská válka

Burhanuddin Rabbání

Massoud

Ismail Khan

- Rozklad moci komunistů,
- Zvýšení útoků povstalců,
- 28.4.1992 opozice obsazuje Kábul,
- 1992-96 občanská válka,
- Snahy o ustanovení vlády,
- 1994 zničení Kábulu,
- Země rozdrobena mezi jednotlivé vojenské velitele,
- Vznik Talibanu 1994,

1992-93

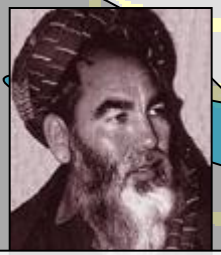

Alí MAZÁRÍ

1995

Dostum

1993-94

Gulbuddin Hekmatyar

Mulla Umar

Zima 1995

Zpravodajské oddělení OVPzEB MO

Historie Afghánistánu – rozdělení vlivu

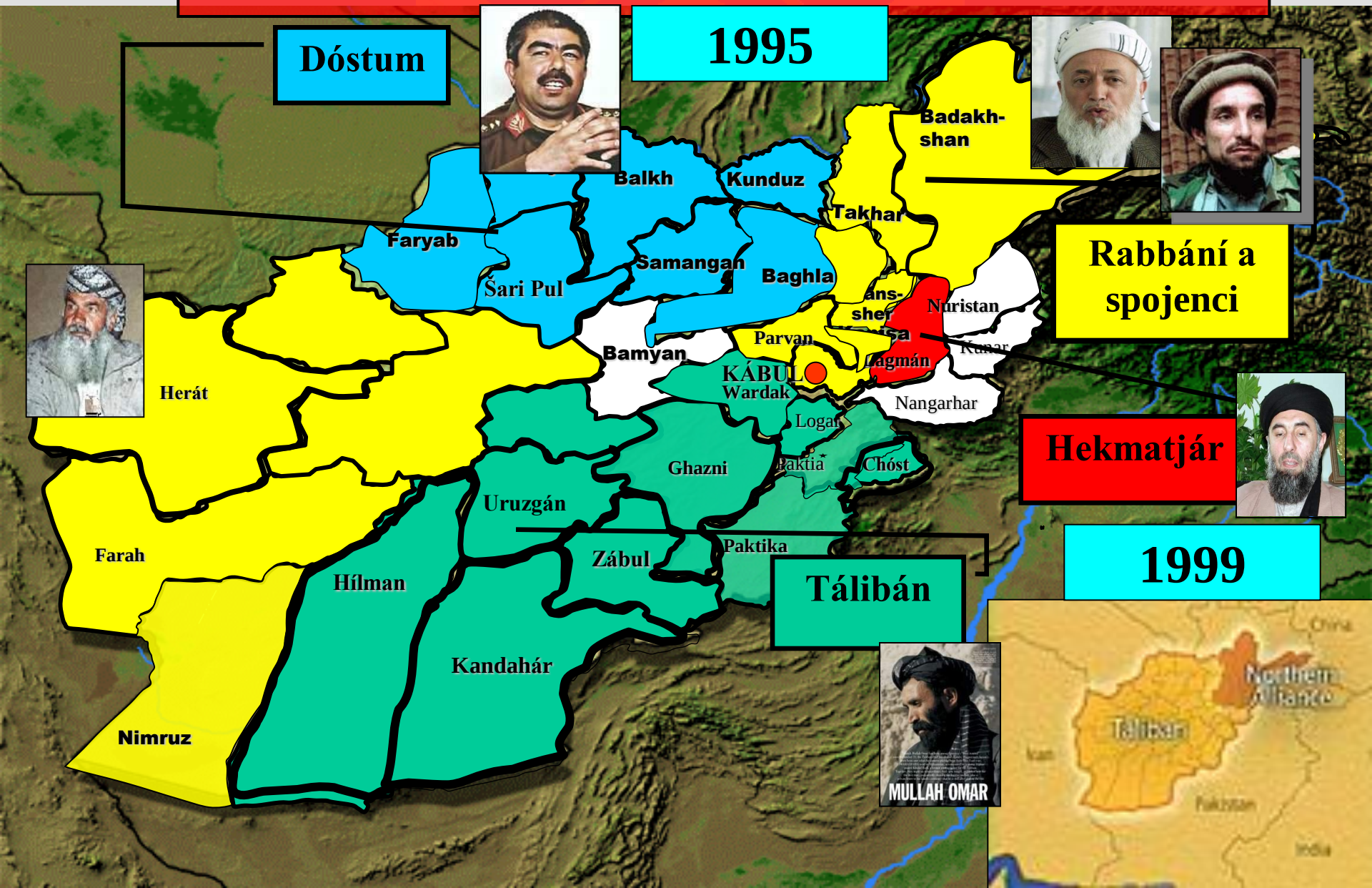

Historie Afghánistánu – vláda Tálibánu

- 26.9.1996 Taliban dobývá Kábul,
- do roku 1999 ovládá Taliban 90 procent území Afghánistánu,
- Etnické problémy,
- Podpora cizích válečníků,
- 9.11.01 vražda Masúda,
- 11.září 2001,
- Zahájení útoků 7.10.2001 (letecké údery),
- Rozhodující ofenzíva 8.11.01, podpora z
- Ofenzíva severní aliance, MeS – 9.11.01, Kábul - 13.11.01, Kunduz – 26.11.01, Kandahár - 7.12.01,Tora Bora – 12.11.01,
- Potíže se vznikem nové vlády, kmenové a národnostní rozpory,
- Nová vláda 19.6.2002,
- Snahy o demobilizaci,
- Útoky povstalců,
- Parlamentní volby 18.9.2005,

Kulturní a náboženské zvyklosti v Afghánistánu

Význam Islámské vlajky

Muslimové často mávají vlajkami při oslavách různých svátků nebo důležitých osobníc událostí.

význam barev :

ZELENÁ je barva Islámu
ČERVENÁ je barva obětování
BÍLÁ je barva čistoty
ČERNÁ je barva mučednictví

Ortodoxní muslimské ženy si oblékají různobarevné burky

bílá – svatba, pouť
černá – smutek
modrá – denní život

Zpravodajské oddělení

Zvyky a chování :

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Čest a hanba

- přiznání „Já nevím“ je pro Afgánce zahanbující,
- kritika může být brána jako urážka,
- ženy mají hlavu zakrytou šátkem – prokázání úcty,
- ženy zřídkakdy potkáte bez mužského doprovodu (ochrany),

Rodina

- velmi důležitá, středem úcty, loajality, vážnosti,
- muž je vždy hlava rodiny,
- k ženě by neměl směřovat žádný přímý zájem,

Zpravodajské oddělení
OVPzEB MO

Osobní prostor

Afghánci nesdílí evropský postoj k dodržování „osobního prostoru“ na veřejnosti, při osobních setkáních, nebo konverzaci

– ženy jsou výjimkou – nestát blízko, nezírat, nedotýkat se, hvízdání je nepřípustné, nemávat,

– za urážku se považuje odstoupení nebo odklonění se od Afgánce,

Zpravodajské oddělení OVPZED MO

Jednání ve společnosti, získání důvěry

- Ten kdo vede obchodní jednání - první podá ruku všem mužským účastníkům,
- nechte si dostatek času na občerstvení a konverzaci než přejdete přímo k jádru věci,
- nejdříve je nutné vybudovat si u protějšku důvěru a úctu,

Zpravodajské oddělení OVPzEB MO

Gestikulace

- pravá ruka na srdci - znamení respektu nebo díku,
- pravá ruka, dlaněmi vzhůru - znamená zpomal, buď trpělivý,
- rychlé potřesení hlavy s mlasknutím -znamená NE,